

dosarul nr. 2rac-467/18

Instanța de fond: Judecătoria Ceadâr-Lunga (jud: L.Caraianu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud: V.Movilă, E.Dvurecenschii, N.Veleva)

Î N C H E I E R E

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

având în componență sa:

Președintele completului,

judecător:

Svetlana Filincova

judecători:

Nina Vascan și Dumitru Visternicean

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea Comercială „Vomsir-Trans” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea Comercială „Vomsir-Trans” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Inka-Un” cu privire la repararea prejudiciului material,

împotriva deciziei din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost admis apelul declarat de către Societatea Comercială „Vomsir-Trans” Societate cu Răspundere Limitată, casată hotărârea din 1 decembrie 2016 a Judecătoriei Ceadâr-Lunga și pronunțată o nouă hotărâre, de respingere ca neîntemeiată a acțiunii,

c o n s t a ț ă :

La 17 iunie 2016, reclamanta Societatea Comercială „Vomsir-Trans” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare SC „Vomsir-Trans” SRL) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Inka-Un” (în continuare SRL „Inka-Un”) cu privire la repararea prejudiciului material.

În motivarea acestei acțiuni, SC „Vomsir-Trans” SRL a indicat că în baza comenzii de transport semnată cu SRL „Tesico-Grup” a efectuat transportarea mărfii din Turcia în Republica Moldova către ÎI „Uzun Alexei” (după reorganizare SRL „Inka-Un”), punctul descărcării mărfii fiind indicat or. Căușeni.

Reclamanta a menționat că, la 10 aprilie 2011, la punctul de trecere a frontierei de stat Leușeni, inspectorul vamal a indicat în carnetul TIR vama

finală or. Căușeni, cu termen de tranzit până pe 12 aprilie 2011. La 11 aprilie 2011 automobilul care transporta marfa a intrat în terminalul din or. Căușeni. În aceeași zi toate documentele de însoțire pentru marfă au fost transmise beneficiarului ÎI „Uzun Alexei” (după reorganizare SRL „Inka-Un”), pentru a efectua vămuirea.

Din anumite circumstanțe, SRL „Inka-Un” nu a perfectat documentele necesare pentru vămuirea mărfii, iar ulterior la 18 aprilie 2011 pârâta i-a solicitat să se deplaseze în orașul Ceadâr-Lunga și numai la 21 aprilie 2011, a fost finalizată devamarea mărfii, iar marfa a fost descărcată în sat. Chircăiești, r-nul Căușeni.

În continuare, SC „Vomsir-Trans” SRL a indicat că, la 26 iulie 2011, a recepționat prin poștă copia procesului-verbal nr. 169/11 din 13 iulie 2011 cu privire la contravenție și decizia din 18 iulie 2011 a Serviciului Vamal cu privire la aplicarea sancțiunilor, prin care întreprinderii reclamante i-a fost aplicată amenda în mărime de 3% din costul mărfii, adică în sumă de 2 25955,05 lei.

Astfel, nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție și cu decizia de sancționare, la 28 iulie 2011 SC „Vomsir-Trans” SRL a depus în adresa Serviciului Vamal o cerere prealabilă, însă a fost respinsă, motiv pentru care a depus o acțiune separată în instanța de judecată. Prin hotărârea din 20 ianuarie 2012 a Curții de Apel Cahul, menținută prin decizia din 18 iulie 2012 a Curții Supreme de Justiție, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de SC „Vomsir-Trans” SRL împotriva Biroului Vamal Cahul cu privire la anularea actelor.

A precizat că, în baza ordinului de încasare nr. 32 din 19 mai 2015, Biroul Vamal Cahul a încasat din contul SC „Vomsir-Trans” SRL suma de 25955,05 lei, însă, în opinia reclamantei, anume pârâta SRL „Inka-Un” fiind vinovată în situația creată, urmează să-i restituie societății suma de 25955,05 lei, deoarece a încălcat termenul de transit, motiv pentru care la 13 iulie 2015, în adresa pârâtei a fost expediată pretenția privind achitarea în termen de 7 zile din momentul recepționării pretenției a sumei de 25955,05 lei.

Concomitent a invocat reclamanta că, despre existența prejudiciului cauzat a aflat la momentul încasării forțate de către Biroul Vamal Cahul a sumei adjudecate în baza ordinului de încasare nr. 32 din 19 mai 2015.

Prin urmare, potrivit reclamantei, termenul de prescripție extinctivă a început să curgă din momentul realizării condiției, adică începând cu 19 mai 2015, iar termenul de depunere a acțiunii constituie 3 ani.

Din considerentul că nu a primit un răspuns la cererea sa prealabilă, reclamanta SC „Vomsir-Trans” SRL a depus prezenta cerere de chemare în judecată, solicitând încasarea din contul pârâtei SRL „Inka-Un” în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 25955,05 lei, a taxei de stat achitate la depunerea acțiunii și a cheltuielilor de judecată suportate pe marginea prezentului litigiu.

Prin hotărârea din 1 decembrie 2016 a Judecătorei Ceadâr-Lunga, cererea de chemare în judecată înaintată de către SC „Vomsir-Trans” SRL a fost respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Prin decizia din 30 martie 2017 a Curții de Apel Comrat, a fost respins apelul depus de SC „Vomsir-Trans” SRL și menținută hotărârea din 1 decembrie 2016 a Judecătorei Ceadâr-Lunga.

Pentru a hotărî astfel, instanțele de judecată au conchis că termenul de prescripție a început să curgă pentru SC „Vomsir-Trans” SRL din momentul când a aflat despre încălcarea dreptului său, adică la 18 iulie 2012-data emiterii deciziei Curții Supreme de Justiție, prin care a fost menținută hotărârea din 20 ianuarie 2012 a Curții de Apel Cahul, care la rândul său a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de SC „Vomsir-Trans” SRL împotriva Biroului Vamal Cahul cu privire la anularea actelor.

Prin decizia din 17 ianuarie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către SC „Vomsir-Trans” SRL, casată decizia din 30 martie 2017 a Curții de Apel Comrat, cauza fiind remisă la rejudecare în Curtea de Apel Cahul.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de recurs a concluzionat că ipoteza instanțelor ierarhic inferioare precum că dreptul la acțiune pentru SC „Vomsir-Trans” SRL ar începe să curgă de la 18 iulie 2012-data adoptării deciziei a Curții Supreme de Justiție este nefundată, deoarece acest termen nu ține de executarea deciziei organului vamal, ce ține nemijlocit de încasarea prejudiciului.

Prin urmare, dreptul la acțiune pentru SC „VomsirTrans” SRL a început din momentul realizării condiției, adică la 19 mai 2015, când și a fost încasată suma bănească de 25955, 05 lei cu titlu de amendă de către Biroul Vamal Cahul de la SC „Vomsir-Trans” SRL, or, însăși amenda a fost încasată la 19 mai 2015, respectiv și dreptul la acțiune în recuperarea prejudiciului pentru reclamantă a început să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice încasării sumei bănești, cu atât mai mult că acest termen nu putea să înceapă a curge anterior încasării „de facto” a sumei cu titlu de amendă.

Concomitent, instanța de recurs a considerat necesar de a remite spre rejudecare în ordine de apel prezenta cauză Curții de Apel Cahul, deoarece în cadrul Curții de Apel Comrat va fi imposibilă crearea unui alt complet de judecată pentru a se expune asupra cauzei în fond în ordine de apel, în condițiile când în cadrul acesteia activează șase judecători, dintre care trei deja au participat la examinarea cauzei în ordine de apel în Curtea de Apel Comrat, iar unul dintre cei trei judecători Ludmila Caraianu a participat la examinarea cauzei în prima instanță, iar judecătorul Serghei Gubenco a fost suspendat din funcție prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 608/25 din 20 septembrie 2016, pct.2. Or, în conformitate cu art. 49 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, judecătorul care a luat parte la judecarea pricinii în primă instanță nu mai poate participa la judecarea acesteia în instanță de apel, de

recurs și nici la rejudecarea ei în primă instanță, după casare. Judecătorul care a luat parte la judecarea pricinii în instanță de apel nu mai poate participa la judecarea ei în primă instanță, repetat, în instanță de apel și nici în instanță de recurs, cu atât mai mult că în conformitate cu art. 43 alin. (2) lit. d) Cod de procedură civilă, instanța strămută pricina la o altă instanță dacă din motivul recuzării (abținerii de la judecată) unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor săi devine imposibilă.

Prin decizia din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Cahul, a fost admis apelul declarat de către SC „Vomsir-Trans” SRL, casată hotărârea din 1 decembrie 2016 a Judecătoriei Ceadâr-Lunga și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de către SC „Vomsir-Trans” SRL a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

În motivarea concluziei enunțate, instanța de apel a constatat că legătura cauzală între acțiunile pârâtei SRL „Inka-Un” anterior (ÎI „Uzun Alexei”) și prejudiciul material efectiv suportat de reclamanta SC „Vomsir-Trans” SRL nu există, prin urmare și nici vinovăția acesteia în comiterea faptului ilicit nu și-a găsit confirmarea, or, din actele cauzei rezultă cu certitudine că la 4 aprilie 2011 SRL „Ink-Un” (anterior ÎI „Uzun Alexei”) în calitate de „Client” a încheiat cu SRL „Tesico-Grup” contractul de transportare a mărfii, iar ultima la rândul său a încheiat cu SC „Vomsir-Trans” SRL în beneficiul SRL „Ink-Un” (anterior ÎI „Uzun Alexei”) un alt contract de transport de mărfuri.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei sus-enunțate, la 11 septembrie 2018, SC „Vomsir-Trans” SRL a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea actului judecătoresc contestat ce constituie obiectul prezentului recurs, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de către SC „Vomsir-Trans” SRL să fie admisă în sensul declarat.

În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în cererea de chemare în judecată, cererea de apel motivate și cererea de recurs anexate la dosar, suplimentar invocându-se că, la examinarea cauzei atât instanța de apel cât și prima instanță au interpretat eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei.

La fel, s-a indicat că instanța de apel greșit a constatat imposibilitatea aplicării normelor art. 14, 514, 1398 Cod civil, pe motiv că contractul de transport a fost încheiat de către recurentă cu SRL „Tesico-Grup” și că intimata a achitat acesteia din urmă sumele pentru staționarea transportului, or, în speță răspunderea intimitei a survenit nu din raportul contractual, ci din raportul delictual civil și anume ca urmare a faptului că intimata fiind beneficiarul transportului realizat de către recurentă, nu a asigurat respectarea termenului de tranzit și prin acțiunile sale (redirecționarea transportului în alt punct final) a cauzat depășirea termenului respectiv, motiv pentru care a fost sancționată de către organul vamal.

Ca urmare, instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de respingere a acțiunii.

La 4 octombrie 2018 în adresa intimă a fost expediată copia recursului declarat de SC „Vomsir-Trans” SRL, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă, prima nu și-a exercitat dreptul procedural și nu a depus referință în termenul stabilit de lege, motiv pentru care admisibilitatea recursului s-a dispus în lipsa acesteia.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul înaintat de către SC „Vomsir-Trans” SRL la 11 septembrie 2018 (vol.II,f.d.29) este declarat în termen, având în vedere faptul că decizia integrală motivată din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Cahul ce se solicită a fi casată și ce constituie obiectul prezentului recurs a fost recepționată de către recurentă la 11 iulie 2018 (vol.II,f.d.23).

Examinând temeiurile recursului declarat de SC „Vomsir-Trans” SRL, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul vizat urmează a fi declarat inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de SC „Vomsir-Trans”

SRL nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de SC „Vomsir-Trans” SRL se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, hotărârea Nersesyanyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Instanța de recurs mai reține că CtEDO, în jurisprudența sa, a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicite admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită

marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare, depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective. Trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile, care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat SC „Vomsir-Trans” SRL.

În conformitate cu art. 269-270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Societatea Comercială „Vomsir-Trans” Societate cu Răspundere Limitată, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător:

Svetlana Filincova

judecători:

Nina Vascan

Dumitru Visternicean